

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING**

DOM
2012-01-30
Meddelad i
Linköping

Mål nr
7873-11
Enhet 2

SÖKANDE

Vallacom AB, 556504-9607
Idögatan 5
587 78 Linköping

Ombud: Advokat Ulf Setterud
Kihlstedts Advokatbyrå HB
Box 350
581 03 Linköping

KONKURRENSVERKET	
2012-02-01	
Avd	
Dnr	
Doss	Aktbil

MOTPART

Landstinget i Östergötland, upphandlingscentrum
581 85 Linköping

Ombud: Mikael Lindström

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 70897

Postadress
Box 406
581 04 Linköping

Besöksadress
Brigadgatan 3

Telefon
013-25 10 00

E-post:
forvaltningsrattenilinkoping@dom.se

Telefax
013-25 11 40

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDE M.M.

Landstinget i Östergötland (landstinget) genomför en upphandling av fastighetsnät för tele- och datakommunikation, ramupphandling UC-211-148. Upphandlingen har skett genom ett öppet förfarande och med målsättning att teckna avtal med tre rangordnade anbudsgivare. Grund för tilldelning av kontrakt är det mest ekonomiskt fördelaktiga för landstinget med hänsyn tagen till angivna utvärderingskriterier.

I tilldelningsbeslut den 23 november 2011 angavs att landstinget beslutat att välja anbud lämnat av andra anbudsgivare än Vallacom AB (bolaget). Av beslutsskrivelse samma dag framgår bl.a. att bolaget inte kvalificerat sig i kvalificeringsfasen på grund av att bolaget inte uppfyllde kravet på kreditvärdighet.

Bolaget ansöker nu om överprövning och yrkar att upphandlingen ska rättas på så sätt att bolagets anbud ska anses kvalificera sig för anbudsutvärdering. Vidare yrkar bolaget att upphandlingen därefter ska göras om och att bolagets anbud ska utvärderas tillsammans med övriga kvalificerade anbud.

Landstinget bestrider bolagets talan.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Parternas argumentation

Bolaget har i huvudsak anfört följande.

Brister i förfrågningsunderlaget

Landstingets beslut om att inte godkänna bolagets anbud är felaktigt eftersom bolaget uppfyller rimliga krav på ekonomisk och finansiell ställning. Landstingets hantering av kvalifikationskraven brister i transparens och proportionalitet. I förfrågningsunderlaget punkt 2.4.2 anges att kvalifikationskraven avseende ekonomisk och finansiell ställning grundar sig på en bedömning av de intyg och bevis som anges under rubriken ”Leverantörsupplysningar”. Det framgår däremot inte vilka intyg och bevis som avses med skrivelsen. Landstinget syftar sannolikt till de intyg och bevis som anges i förfrågningsunderlaget punkt 2.3.1. (restförda skulder för skatter och avgifter), punkt 2.3.3. (kreditbedömning) och punkt 2.3.4. (årsredovisning). Under rubriken kreditbedömning har landstinget angett att anbudsgivaren ska bifoga en kreditbedömning från UC med lägst riskklass 3 eller motsvarande intyg. Landstinget har däremot inte specificerat vilka intyg som avses. Bolaget har därför bifogat en skriftlig förklaring till varför de tillfälligt blivit placerade i riskklass 2 hos UC. Förfarandet brister i transparens då landstinget exempelvis begärt att anbudsgivarna skulle bifoga den senaste årsredovisningen till sina anbud, men inte förklarat på vilket sätt dessa skulle utvärderas eller vilka nyckeltal som skulle uppfyllas. Bolaget har därför gjort det rimliga antagandet att uppgifterna i bokslutet, tillsammans med en förklaring till bolagets tillfälliga ekonomiska nedgång, var tillräckligt för att uppfylla kravet på kreditvärdighet. Det råder även ovisshet kring vilka ekonomiska nyckeltal landstinget kräver för att en leverantör ska kunna godkännas som anbudsgivare.

Brister vid bedömning av kreditvärdighet

Landstinget har uppenbarligen enbart grundat sin bedömning av bolagets kreditvärdighet på det faktum att bolaget inte uppnår riskklass 3 hos UC.

Med hänsyn till att kvalificeringskraven gav utrymme för tolkningar av vad anbudsgivarna skulle uppfylla, borde landstinget ha gjort en mer omsorgsfull bedömning av kravet på kreditvärdighet och inte kategoriskt utgått från UC:s kreditbedömning. Vidare borde landstinget fört en dialog med bolaget för att få bättre underlag till sitt beslut. Landstinget har emellertid bortsett från bolagets förklaring till varför de tillfälligt placerats i riskklass 2 hos UC och att årsredovisningen visar att bolaget går med vinst och har god soliditet. Det bör här nämnas att Soliditet, som vid sidan av UC är marknadsledande vid kreditbedömningar, har placerat bolaget i riskklass A och bedömt bolaget som kreditvärdigt. Företrädare för landstinget har i efterhand uppgett att bolaget hade bedömts annorlunda om bolaget inkommit med intyget från Soliditet tidigare. Det bör även förtydligas att det aktuella ramavtalet innebär att leverantören lämnar kredit till landstinget, då betalning sker mot faktura i efterskott med 30 dagars betalningstid. Syftet bakom landstingets krav på kreditvärdighet är oklart, men borde rimligen vara att man vill säkerställa att de leverantörer som får teckna avtal har en tillräcklig ekonomiskt livskraft för att bedömas kunna fullfölja sina åtaganden. Landstingets ambition att göra en rimlig och proportionerlig kvalificering av anbudsgivarna förefaller ha varit begränsad. Istället har man valt den enkla metoden och uteslutande sett till UC:s klassificering.

Landstinget har i huvudsak anfört följande.

Brister i förfrågningsunderlaget

Av förfrågningsunderlaget punkt 2.3.4. framgår mycket tydligt att anbudsgivare ska ha en kreditrating motsvarande UC riskklass 3. Vidare framgår att anbudsgivare anses uppfylla ställd kravnivå om de uppfyller motsvarande kravnivå i annan rating, där riskklassificering klart framgår. Landstinget har givit anbudsgivarna en alternativ möjlighet att visa kreditvärdighet för de fall anbudsgivarna trots god kreditvärdighet placerats i en sämre

riskklass. Det framgår tydligt att det är anbudsgivarens ansvar att styrka att de uppfyller ställda krav.

Brister vid bedömning av kreditvärdighet

Det har inte funnits skäl för bolaget att anta att deras anbud skulle vara kvalificerat. Bolagets brister i riskklassificering har inte kompensats av årsredovisningen och bolagets förklaring till dess låga riskklassificering. Intyget från Solididet var aldrig en del av bolagets anbud och har därför aldrig kunnat ingå i anbudsbedömningen. Landstinget har ingen skyldighet att inhämta ytterligare upplysningar från anbudsgivarna. För att upprätthålla likabehandling mellan anbudsgivarna har istället landstinget varit restriktivt till att inhämta och tillåta kompletteringar av anbud. En viss riskklassificering är sannolikt det enskilt vanligaste ekonomiska kvalifikationskravet inom offentliga upphandlingar. Att uppställa ett sådant krav och tillmäta det stor vikt vid leverantörskvalificeringen måste således anses vara såväl proportionerligt som ändamålsenligt.

Av förfrågningsunderlaget framgår bl.a. följande

2.3.3. Kreditbedömning

Till anbudet skall bifogas kreditbedömning från Upplysningscentralen (UC) med lägst riskklass 3 eller motsvarande intyg där klassificering klart framgår.

2.3.4. Årsredovisning

Till anbudet skall bifogas senaste årsredovisning inklusive revisionsberättelse eller bokslut inklusive resultat- och balansräkning.

2.4.2. Kvalificering av anbud och anbudsgivare

Denna första fas av anbudsprovningen syftar till att klarlägga huruvida anbudsgivare kvalificerar sig för utvärdering utifrån [bl.a.] ekonomisk och finansiell ställning genom under "Leverantörsupplysningar" efterfrågade intyg och bevis.

Lagtext m.m.

Enligt 1 kap. 9 § LOU ska upphandlande myndighet behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

För offentlig upphandling gäller att vissa grundläggande gemenskapsrättsliga principer måste iakttas. Två av de grundläggande principerna för offentlig upphandling är kravet på likabehandling och transparens. Med likabehandlingsprincipen förstås att alla leverantörer ska behandlas lika, dvs. ges lika förutsättningar. Med transparens förstås öppenhet och förutsebarhet och upphandlingsprocessen ska kännetecknas av detta. För att anbudsgivarna ska ges samma förutsättningar för anbudsgivning måste förfrågningsunderlaget vara klart och tydligt samt innehålla samtliga krav på det som ska upphandlas.

Enligt 5 kap. 1 § LOU får en upphandlande myndighet ingå ramavtal med tillämpning av bestämmelserna om offentlig upphandling av byggtjänster, varor och tjänster i denna lag.

Av 5 kap. 5 § LOU framgår följande. Om ett ramavtal ingås med flera leverantörer, i enlighet med 6 eller 7 §, skall dessa vara minst tre, om det finns ett tillräckligt antal leverantörer som uppfyller urvalskriterierna och ett tillräckligt antal godtagbara anbud som uppfyller de tilldelningskriterier enligt 12 kap. 1 § andra stycket som angetts i förfrågningsunderlaget till ramavtalet.

Av 5 kap. 6 § LOU framgår följande. Om ramavtal ingåtts med flera leverantörer enligt 5 § får tilldelning av kontrakt som grundar sig på ramavtalet ske genom tillämpning av villkoren i ramavtalet utan förnyad inbjudan att lämna anbud. Kontrakt skall tilldelas den leverantör som har lämnat det bästa anbudet på grundval av de villkor som angetts i ramavtalet.

Av 16 kap. 5 § LOU framgår att om den upphandlande myndigheten brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestäm-

melse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning

Brister i förfrågningsunderlaget

Bolaget har anfört att det inte framgår av förfrågningsunderlaget vilka intyg och bevis som ska ligga till grund för bedömning av kvalifikationskravet avseende ekonomisk och finansiell ställning. Vidare har anförts att landstinget inte förklarat på vilket sätt anbudsgivarnas årsredovisningar skulle utvärderas eller vilka nyckeltal som skulle uppfyllas. Enligt bolaget var det ett rimligt antagande att uppgifterna i bokslutet, tillsammans med bolagets förklaring till den ekonomiska situationen, var tillräckligt för att bolaget skulle uppfylla kravet på kreditvärdighet.

Landstinget har anfört att det i förfrågningsunderlaget framgår mycket tydligt att anbudsgivarna ska ha en kreditrating motsvarande UC riskklass 3. Det framgår även att det är anbudsgivarens ansvar att styrka uppfyllandet av ställda krav.

Av förfrågningsunderlaget framgår att anbudsgivarnas ekonomiska och finansiella ställning bedöms utifrån bland annat de intyg och bevis som efterfrågas under förfrågningsunderlagets rubrik 2.3. "Leverantörsupplysningar". Det framgår även att anbudsgivarna ska bifoga en kreditbedömning från UC med lägst riskklass 3 eller ett motsvarande intyg där klassificering klart framgår. Mot bakgrund av det anförda får den utvärderingsmodell som anges i förfrågningsunderlaget anses vara tillräckligt förutsägbar. Vad bolaget anfört om att landstinget inte beskrivit hur anbudsgivarnas årsredovisningar ska bedömas kan heller inte anses visa att utvärderingsmodellen är oförutsägbar eller att det ekonomiskt mest fördelaktiga

anbudet inte kommer att antas. Det finns därför inte skäl för ingripande enligt 16 kap. 5 § LOU på den grunden.

Brister vid bedömning av kreditvärdighet

Bolaget har anfört att landstinget enbart bedömt bolagets kreditvärdighet utefter att bolaget inte uppnår riskklass 3 hos UC. Eftersom kvalificeringskraven gav utrymme för tolkningar av vad anbudsgivarna skulle uppfylla borde landstinget genomfört en mer omsorgsfull bedömning av kravet på kreditvärdighet. Bolaget har även anfört att landstinget borde ha fört en dialog med bolaget för att få bättre underlag till sitt beslut.

Landstinget har anfört att det aldrig funnits skäl för bolaget att anta att deras anbud skulle vara kvalificerat. Bolagets anbud innehöll ingen alternativ riskklassificering utan innehöll enbart intyg från UC. Enligt landstinget framgick det av de handlingar som var bifogade till bolagets anbud att anbudet var okvalificerat. För att upprätthålla likabehandling mellan anbudsgivarna har landstinget varit restriktivt med att tillåta kompletteringar av anbud. Det har heller inte funnits skyldighet för landstinget att inhämta ytterligare upplysningar från anbudsgivarna.

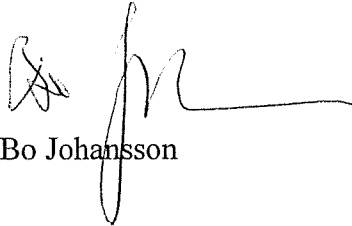
Enligt förfrågningsunderlaget ska anbudsgivarna styrka sin kreditvärdighet genom att bifoga en kreditbedömning från UC med lägst riskklass 3 alternativt genom ett motsvarande intyg där klassificering klart framgår. Bolagets anbud innefattar enbart en kreditbedömning från UC med riskklass 2 samt en skriftlig förklaring till varför bolaget bedömts ha en lägre riskklass än den som efterfrågas i förfrågningsunderlaget. Bolaget uppfyller därmed inte kravet på kreditvärdighet. Vad som anförts angående kreditbedömningen, med beaktande av bolagets möjlighet att till anbudet bifoga intyg med en alternativ kreditbedömning, visar inte att kreditbedömningen är

felaktigt genomförd. Landstinget kan således inte heller i denna del anses ha förfarit felaktigt.

Sammantaget följer av det ovan anförda att bolaget inte visat att det finns skäl för ingripanden med stöd av 16 kap. 5 § LOU. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU).

Bo Johansson

Föredragande har varit Charlotte Rehbäck.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1D LOU